

POLSKA AKADEMIA NAUK  
INSTYTUT ZOOLOGICZNY

---

# FRAGMENTA FAUNISTICA

Tom XVII (Rok 1971)

WARSZAWA  
PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

KOMITET REDAKCYJNY

Dr hab. **Adolf Riedel**, przewodniczący  
Dr hab. **Władysław Bazyluk**, Dr **Bolesław Burakowski**,  
Dr **Waldemar Mikołajczyk**, Dr **Wojciech Starega**

---

Redaktorzy tomu XVII:  
Dr hab. **Adolf Riedel** i Dr **Henryk Szelegiewicz**

---

Adres Redakcji:

Instytut Zoologiczny Polskiej Akademii Nauk  
Warszawa, ul. Wilcza 64

**FAUNA BIESZCZADÓW**

POLSKA AKADEMIA NAUK  
INSTYTUT ZOOLOGICZNY

---

# FRAGMENTA FAUNISTICA

Tom XVII (Rok 1971)

WARSZAWA  
PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

# FAUNA BIESZCZADÓW

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Warszawa 1971  
Nakład 1180+90 egz. Ark. wyd. 40,75. Ark. druk. 36,5. Papier druk. sat. kl. III. 80 g, B1  
Cena zł 120,— Nr zam.1500/A K-10—Wrocławska Drukarnia Dzielowa

## SPIS RZECZY

(CONTENTS)

	Str.
No. 1.	
<b>K. Zarzycki.</b> Ogólna charakterystyka Bieszczadów Zachodnich i ich roślinności . . . . .	11
No. 2.	
<b>B. Pisarski.</b> Charakterystyka zoologiczna środowisk Bieszczadów Zachodnich [1 tabela] . . . . .	23
No. 3.	
<b>J. D. Plisko.</b> Dżdżownice ( <i>Oligochaeta, Lumbricidae</i> ) Bieszczadów [3 tabele] . . . . .	31
No. 4.	
<b>W. Bazyluk.</b> <i>Trocheta bykowskii</i> GEDROYĆ i niektóre inne pijawki ( <i>Hirudinea</i> ) z Bieszczadów Zachodnich . . . . .	49
No. 5.	
<b>W. Starega.</b> Pająki ( <i>Aranei</i> ) Bieszczadów . . . . .	53
No. 6.	
<b>W. Bazyluk.</b> Prostoskrzydłe ( <i>Orthoptera</i> ) Bieszczadów Zachodnich wraz z opisem <i>Isophya posthumoidalis</i> n. sp. [12 rys.] . . . . .	127
No. 7.	
<b>S. M. Klimaszewski.</b> Koliszki ( <i>Homoptera, Psyllodea</i> ) Bieszczadów [2 rys.] . . . . .	161
No. 8.	
<b>K. Galewski.</b> Pływakowate ( <i>Coleoptera, Dytiscidae</i> ) Bieszczadów . . . . .	179
No. 9.	
<b>M. Mroczkowski.</b> <i>Silphidae, Byrrhidae</i> i <i>Dermestidae</i> ( <i>Coleoptera</i> ) Bieszczadów . . . . .	213
No. 10.	
<b>B. Burakowski.</b> Sprzężyki ( <i>Coleoptera, Elateridae</i> ) Bieszczadów [12 rys.] . . . . .	221

	Str.
No. 11.	
<b>R. Bielawski.</b> Biedronki ( <i>Coleoptera, Coccinellidae</i> ) Bieszczadów [2 mapki] . . . . .	273
No. 12.	
<b>E. Kierych.</b> Galasówki ( <i>Hymenoptera, Cynipidae</i> ) Bieszczadów wraz z opisem nowego podgatunku [10 rys.] . . . . .	297
No. 13.	
<b>E. Parapura, B. Pisarski.</b> Mrówki ( <i>Hymenoptera, Formicidae</i> ) Bieszczadów [1 wykres, 9 mapek, 6 tabel] . . . . .	319
No. 14.	
<b>W. Riedel.</b> Uzupełnienie do znajomości chrzączek ( <i>Trichoptera</i> ) Bieszczadów [10 rys.]	357
No. 15.	
<b>W. Mikołajczyk.</b> Materiały do znajomości bedliżkowatych ( <i>Diptera, Mycetophilidae</i> ) Bieszczadów . . . . .	365
No. 16.	
<b>R. Bańkowska.</b> <i>Stratiomyidae</i> ( <i>Diptera</i> ) Bieszczadów [3 rys.] . . . . .	395
No. 17.	
<b>R. Bańkowska.</b> <i>Syrphidae</i> ( <i>Diptera</i> ) Bieszczadów [18 rys., 7 tabel] . . . . .	401
No. 18.	
<b>R. Bańkowska.</b> <i>Conopidae</i> ( <i>Diptera</i> ) Bieszczadów . . . . .	477
No. 19.	
<b>A. Draber-Mońko.</b> Niektóre <i>Calypttrata</i> ( <i>Diptera</i> ) Bieszczadów [9 tabel] . . . . .	483
No. 20.	
<b>J. M. Rembiszewski.</b> Minogi dorzecza Sanu i Strwiąża [4 tabele, 2 tablice] . . . . .	545
No. 21.	
<b>H. Rolik.</b> Ichtyofauna dorzecza górnego i środkowego Sanu [2 rys., 4 tabele] . . . . .	559

	Str.
<b>Bańkowska R.</b> <i>Conopidae</i> ( <i>Diptera</i> ) Bieszczadów . . . . .	477
<b>Bańkowska R.</b> <i>Stratiomyidae</i> ( <i>Diptera</i> ) Bieszczadów [3 rys.] . . . . .	395
<b>Bańkowska R.</b> <i>Syrphidae</i> ( <i>Diptera</i> ) Bieszczadów [18 rys., 7 tabel] . . . . .	401
<b>Bazyłuk W.</b> Prostoskrzydłe ( <i>Orthoptera</i> ) Bieszczadów Zachodnich wraz z opisem <i>Isophya posthumoidalis</i> n. sp. [12 rys.] . . . . .	127
<b>Bazyłuk W.</b> <i>Trocheta bykowskii</i> GEDROYĆ i niektóre inne pijawki ( <i>Hirudinea</i> ) z Bieszczadów Zachodnich . . . . .	49
<b>Bielawski R.</b> Biedronki ( <i>Coleoptera, Coccinellidae</i> ) Bieszczadów [2 mapki] . . . . .	273
<b>Burakowski B.</b> Sprężyki ( <i>Coleoptera, Elateridae</i> ) Bieszczadów [12 rys.] . . . . .	221

	Str.
<b>Draber-Mońko A.</b> Niektóre <i>Calyptrata</i> ( <i>Diptera</i> ) Bieszczadów [9 tabel] . . . . .	483
<b>Galewski K.</b> Pływakowate ( <i>Coleoptera</i> , <i>Dytiscidae</i> ) Bieszczadów . . . . .	179
<b>Kierych E.</b> Galasówki ( <i>Hymenoptera</i> , <i>Cynipidae</i> ) Bieszczadów wraz z opisem nowego podgatunku [10 rys.] . . . . .	297
<b>Klimaszewski S. M.</b> Koliszki ( <i>Homoptera</i> , <i>Psyllodea</i> ) Bieszczadów [2 rys.] . . . . .	161
<b>Mikołajczyk W.</b> Materiały do znajomości bedliszkowatych ( <i>Diptera</i> , <i>Mycetophilidae</i> ) Bieszczadów	365
<b>Mroczkowski M.</b> <i>Silphidae</i> , <i>Byrrhidae</i> i <i>Dermestidae</i> ( <i>Coleoptera</i> ) Bieszczadów . . . . .	213
<b>Parapura E., Pisarski B.</b> Mrówki ( <i>Hymenoptera</i> , <i>Formicidae</i> ) Bieszczadów [1 wykres, 9 mappek, 6 tabel] . . . . .	319
<b>Pisarski B.</b> patrz <b>Parapura E., Pisarski B.</b> . . . . .	
<b>Pisarski B.</b> Charakterystyka zoologiczna środowisk Bieszczadów Zachodnich [1 tabela] . . . . .	23
<b>Plisko J. D.</b> Dżdżownice ( <i>Oligochaeta</i> , <i>Lumbricidae</i> ) Bieszczadów [3 tabele] . . . . .	31
<b>Rembiszewski J. M.</b> Minogi dorzecza Sanu i Strwiąża [4 tabele, 2 tablice] . . . . .	545
<b>Riedel W.</b> Uzupełnienie do znajomości chrzączek ( <i>Trichoptera</i> ) Bieszczadów [10 rys.] . . . . .	357
<b>Roliński H.</b> Ichtiofauna dorzecza górnego i środkowego Sanu [2 rys., 4 tabele] . . . . .	559
<b>Staręga W.</b> Pająki ( <i>Aranei</i> ) Bieszczadów . . . . .	53
<b>Zarzycki K.</b> Ogólna charakterystyka Bieszczadów Zachodnich i ich roślinności . . . . .	11

---

NOWE NAZWY SYSTEMATYCZNE WPROWADZONE W TOMIE XVII „FRAGMENTA  
FAUNISTICA”  
NEW TAXONOMIC NAMES INTRODUCED IN VOL. XVII OF „FRAGMENTA  
FAUNISTICA”

ORTHOPTERA

*Isophya posthumoidalis* BAZYLUK

HYMENOPTERA

*Aulacidea tragopogonis celata* KIERYCH

---

## OD REDAKCJI

Dotychczasowy stan poznania fauny polskiej części Bieszczadów, zwłaszcza w odniesieniu do zwierząt bezkręgowych, był wyjątkowo znikomy. Wynika to wyraźnie z podsumowania, dokonanego niedawno przez Z. GŁOWACIŃSKIEGO i Z. WITKOWSKIEGO (Ochrona Przyrody, **34**, 1969 r.). Jedynie chruściki (*Trichoptera*) i kosarze (*Opiliones*) Bieszczadów, *Testacea* Jeziorek Duszatyńskich oraz kusaki (*Coleoptera*, *Staphylinidae*) bieszczadzkich połonin doczekały się w ostatnich latach specjalnych opracowań (Fragm. Faun., **13**, 3, 1966 r.; **13**, 6, 1966 r.; **16**, 3, 1970 r.; Pol. Pismo Ent., **40**, 3, 1970 r.); innych grup dotyczą jedynie drobne wzmianki rozsiane w literaturze bądź zebrane w poszczególnych zeszytach „Katalogu Fauny Polski”.

Instytut Zoologiczny PAN prowadził badania w Bieszczadach od roku 1952. Początkowo miały one charakter indywidualnych wyjazdów w celu gromadzenia materiałów, które wykorzystywano w pracach taksonomicznych, w „Kluczach do oznaczania owadów Polski” i w pracach dotyczących rozmieszczenia danej grupy zwierząt na obszarze całej Polski. W roku 1963 badania specjalnie nad fauną Bieszczadów rozpoczął Dział Bezkręgowców, a od roku 1967 nastąpiło skoncentrowanie w Bieszczadach badań faunistycznych Działu Owadów. Do prac tych powołano w Instytucie Zoologicznym zespół badawczy pod kierunkiem dra B. PISARSKIEGO i poczyniono próby włączenia do nich niektórych zoologów z innych placówek.

Oprócz badań nad bezkręgowcami Instytut Zoologiczny prowadził w Bieszczadach i na ich pogórzu badania ichtiologiczne i ornitologiczne.

Publikowane w niniejszym tomie prace nie stanowią jeszcze wszystkich wyników przeprowadzonych badań, niektóre grupy są dopiero w trakcie opracowywania laboratoryjnego (głównie przez zoologów spoza Instytutu), np. krocionogi, ślimaki lądowe, niektóre rodziny chrząszczy i muchówek, ptaki. W związku z tym, charakterystyka zoogeograficzna Bieszczadów zostanie opracowana w terminie późniejszym, po ukończeniu tych właśnie prac.

Dotychczasowe wyniki badań bieszczadzkich wykazały raz jeszcze niezwykle niski stan poznania fauny bezkręgowców Polski. Świadczy o tym dobitnie fakt, że tylko w pracach zawartych w niniejszym tomie (nie licząc wcześniej opublikowanych) wykazano z Bieszczadów i ich pogórza aż 134 gatunki dotąd z naszego kraju nie znane i odkryto 4 nowe dla nauki. Wynika z tego konieczność dalszych badań regionalnych, gdyż tylko one mogą rzucić światło na skład gatunkowy i rozmieszczenie fauny w na-

szym kraju oraz dostarczyć niezbędnych danych do opracowań syntetycznych, typu kluczy i monografii.

Badania nad fauną Bieszczadów stanowiły pierwszy etap badań Instytutu Zoologicznego PAN nad fauną polskich Karpat. W roku 1971 Instytut rozpoczyna drugi etap badań, obejmujący faunę Pienin.

---

**Cena zł 120,—**